

Kaavoituskatsaus

2026

≡PUDASJÄRVI≡

≡PUDASJÄRVI≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

Kannen kuva: Ilmakuva Nivankankaan asuinalueelta © Pudasjärven kaupunki

Kaavasuunnitelmakuvat: © Pudasjärven kaupunki, jollei kuvassa tai kuvatekstissä toisin mainita

Muut raportin valokuvat: © Pudasjärven kaupunki, jollei kuvassa tai kuvatekstissä toisin mainita

Sisällysluettelo

1	Mitä on kaavoitus?	1
2	Mikä on kaavoituskatsaus?	1
3	Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä	2
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	2
3.2	Maakuntakaava	3
3.3	Yleiskaava	4
3.4	Asemakaava ja ranta-asemakaava	5
3.5	Oikeusvaikutteisuus	5
3.6	Vaikutusten arviointi	6
4	Miten kaavoitukseen voi osallistua?	6
5	Kaavatilanne Pudasjärvellä	7
5.1	Voimassa olevat kaavat	7
5.2	Maankäytön suunnitelmat, jotka hyväksytty vuoden 2025 aikana	8
5.3	Vireillä olevat maankäytön suunnitelmat	9
5.4	Lähiaikoina vireille tulevia maankäytön suunnitelmia	19
5.5	Epäviralliset maankäyttöön liittyvät suunnitelmat	21
6	Muut maankäyttöön liittyvät suunnitelmat ja asiakirjat	21
6.1	Maankäytön kehittämisohjelma 2017–2027 ja kehityskuva 'Pudasjärvi – kylistään tunnettu, juureva ja moderni'	21
6.2	Pudasjärven tuulivoimaohjelma	21
6.3	Viinivaara	22
6.4	Rakennusjärjestys	22
7	Lisätietoa Pudasjärven kaavoitusasioista	23

1 MITÄ ON KAAVOITUS?

Kaavoitus on alueidenkäyttölain (AKL) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) mukaista maankäytön suunnittelua, jolla ohjataan rakentamista ja alueiden käyttöä. Aiemmin voimassa ollut maankäyttö- ja rakennuslaki on kumottu uuden rakentamislain voimaan tullessa 1.1.2025. Maankäyttö- ja rakennuslaista on kumottu rakentamisen säädökset ja jäljelle jääneen lain nimi on muuttunut alueidenkäyttöläiksi.

Alueidenkäyttölain uudistaminen on käynnissä ja esitys uudeksi alueidenkäyttöläiksi on ollut lausuntokierroksella kesällä 2025. Tavoite on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.

Alueidenkäyttölain 5 §:n mukaan:

”Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

- 1) turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;
- 2) yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;
 - 2 a) riittävän asuntotuotannon edellytyksiä
- 3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;
- 4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
- 5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
- 6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;
- 7) yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;
- 8) yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;
- 9) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä;
- 10) palvelujen saatavuutta; sekä
- 11) liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.”

2 MIKÄ ON KAAVOITUSKATSAUS?

Kaavoituskatsaus on selvitys kaupungissa ja maakunnan liitossa vuoden aikana vireillä olleista ja hyväksytyistä kaavoista sekä kaavoituksen tulevaisuuden näkymistä.

Alueidenkäyttölain 7 §:n mukaan:

” Kaavoituskatsaus

Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä (*kaavoituskatsaus*). Siinä selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. Kaavoituskatsauksen yhteyteen on kysynnän sitä edellyttäessä liitettävä

arvio asumiseen varattujen tonttien riittävydestä. Kaavoituskatsauksesta on tiedotettava sen tarkoituksen kannalta sopivalla tavalla.”

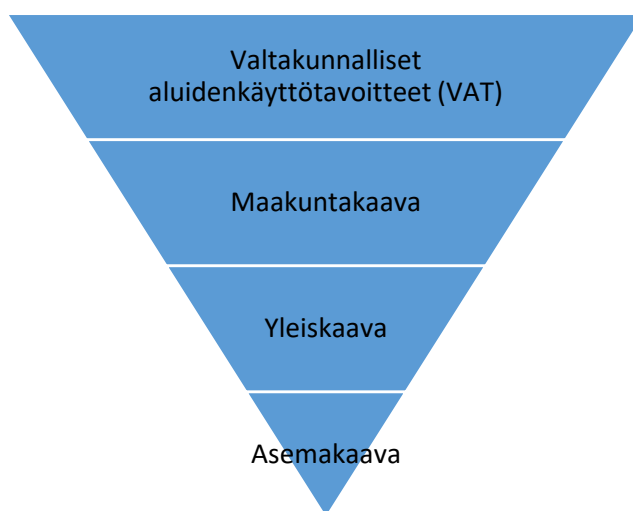
3 ALUEIDENKÄYTÖN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä on hierarkkinen. Laajat asiat ratkaistaan yleispiirteisellä suunnittelulla ja yksityiskohdat tarkemmalla kaavalla. Suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava, jossa huolehditaan valtakunnallisten tavoitteiden huomioon ottamisesta ja sovitetaan ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Kunta vastaa yleiskaavojen ja asemakaavojen laatimisesta ja niihin liittyvästä vuorovaikutuksesta ja osallistumisesta. Loma-asutuksen järjestelemiseksi voidaan kunnan ranta-alueille laatia ranta-asemakaava.

Lisäksi kunta voi laatia muitakin suunnitelmia, kuten maankäytön kehityskuvia tai rakennemalleja, jotka eivät ole oikeusvaikutteisia ja joiden osalta alueidenkäyttölaki ei määrää vuorovaikutuksesta. Hyvä hallintotapa kuitenkin edellyttää, että myös näistä suunnitelmista ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä tiedotetaan asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla, koska niillä joskus lyödään lukkoon maankäytön suunnittelun tavoitteita, ellei tämä aiheuta merkittävää haittaa tai ole ilmeisen tarpeetonta.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet (VAT) käsittelevät valtakunnallisesti merkittäviä tavoitteita, joita tulee edistää alueiden käytön suunnittelussa. Maakunnan liitto laatii ja hyväksyy maakuntakaavan. Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella.

Kunnalla on oikeus ja velvollisuus huolehtia oman alueensa maankäytön suunnittelusta. Kunnat voivat laatia kaavoja itse tai käyttää apuna asiantuntijoita. Ranta-asemakaavan laatimisesta voi huolehtia myös maanomistaja. Kunnat kuitenkin hyväksyvät kaikki yleis- ja asemakaavat. Yleiskaava, asemakaava ja rakennusjärjestys tulevat voimaan, kun hyväksymispäätöksestä on kuulutettu niin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan.

3.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT)

Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa (kaavoituksessa) tulee edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Tavoitteiden valmistelusta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tavoitteet on uudistettu vuoden 2017 lopulla ja ne ovat astuneet voimaan 1.4.2018.

Alueidenkäyttölain 22 §:n mukaan:

”Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

- 1) aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- 2) merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- 3) valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyys, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita annettaessa on otettava huomioon tämän lain yleiset tavoitteet ja 5 §:ssä säädettyt alueiden käytön suunnittelun tavoitteet.”

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden viisi kokonaisuutta:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimaiset luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2 MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaava on maakunnan tai sen osan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisesti kuntien kaavoitusta maakunnan kehittämisen kannalta tärkeissä asioissa, kuten esimerkiksi kunnasta toiseen jatkuvat liikenne- ja viher yhteydet. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava on uudistettu kolmivaiheisena.

Pohjois-Pohjanmaan **1. vaihemaakuntakaava** käsittelee seuraavia aihepiirejä:

- energiantuotanto ja -siirto (manneralueen tuulivoima-alueet, merituulivoiman päivitykset, turvetuotantoalueet)
- kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat
- luonnonympäristö (soiden käyttö, suojelualueiden päivitykset, geologiset muodostumat)
- liikennejärjestelmän (tieverkko, kevyt liikenne, raiteliikenne, lentoliikenne, meriväylät) ja logistiikka.

Ensimmäinen vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013, vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 ja tullut lainvoimaiseksi 3.3.2017.

Pohjois-Pohjanmaan **2. vaihemaakuntakaavan** teemoina ovat:

- maaseudun asutusrakenne
- kulttuuriympäristöt
- virkistys- ja matkailualueet
- seudulliset materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueet
- seudulliset ampumaradat
- puolustusvoimien alueet

Toinen vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017.

Pohjois-Pohjanmaan **3. vaihemaakuntakaavan** teemoina ja aihealueina ovat:

- Pohjavesi- ja kiviainesalueet
- Mineraalipotentiaali- ja kaivosalueet
- Oulun seudun liikenne ja maankäyttö
- Tuulivoima-alueiden tarkistukset
- Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset
- Muut tarvittavat päivitykset

Kolmas vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 ja tullut lainvoimaiseksi 17.1.2022.

Pohjois-Pohjanmaan **energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan** pääteemat ovat:

- Energiantuotanto, varastointi ja siirto
- Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu
- Aluerakenne ja saavutettavuus
- Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet
- Energiaturroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen

Pohjois-Pohjanmaan liitto on ilmoittanut maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 § mukaisesti, että maakuntahallitus on 18.8.2025 antamallaan päätöksellä (§ 92) määrännyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Lisätietoja maakuntakaavoista saa osoitteesta: <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/>.

3.3 YLEISKAAVA

Alueidenkäyttölain 35 §:n mukaan:

”Yleiskaavan tarkoitus

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrätyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain.”

Yleiskaavassa esitetään tarkempaa suunnittelua ohjaavat tavoitellun kehityksen periaatteet. Joissain tapauksissa yleiskaava on rakentamista suoraan ohjaava kaavamuoto. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain, jolloin kaavan nimi on osayleiskaava. Ranta-alueille laaditaan rantayleiskaavoja tai rantaosayleiskaavoja.

3.4 ASEMAKAAVA JA RANTA-ASEMAKAAVA

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisin oikeusvaikutteisen maankäytön suunnittelun taso. Alueidenkäyttölaki 50 § määrittelee asemakaavan tarkoituksen seuraavasti: ”Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla. Asemakaavan muutos voidaan laatia myös vaiheittain.”

Alueidenkäyttölaki 51 § ottaa kantaa asemakaavan laatimistarpeeseen: ”Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen.”

Alueidenkäyttölain 54 § määrää asemakaavan sisältövaatimuksista muun muassa seuraavaa: ”Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.”

Kunnan tehtävänä on seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta. Alueidenkäyttölaki 60 § määrää asemakaavan ajanmukaisuuden arvioinnista muun muassa seuraavaa: ”Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Sellaisen asemakaavan alueella, joka on ollut voimassa yli 13 vuotta ja joka merkittävältä osalta on edelleen toteuttamatta, rakennuslupaa ei saa myöntää sellaisen uuden rakennuksen rakentamiseen, jolla on alueiden käytön tai ympäristökuvan kannalta olennaista merkitystä, ennen kuin kunta on arvioinut asemakaavan ajanmukaisuuden.”

Ranta-asemakaavalla ohjataan pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä ranta-alueille. Alueidenkäyttölain 72 § määrittelee suunnittelutarpeen ranta-alueelle.

Maanomistajalla on oikeus ranta-asemakaavan laatimiseen. Alueidenkäyttölaki 74 §: ”Maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaa koskevan ehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen laatimiseen ryhtymistä on oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava kunnalle 63 §:ssä tarkoitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Maanomistajan toimesta laadittavan asemakaavan alueen tulee muodostaa tarkoituksenmukainen kokonaisuus.

Jos maanomistaja huolehtii ranta-asemakaavan laatimisesta, hänen on toimitettava kaavan laadinnan yhteydessä syntynyt pohjakartta kunnan säilytettäväksi ja käytettäväksi osana kunnan kartta-aineistoa.

Maanomistajan toimesta laaditun asemakaavaehdotuksen käsittelyssä noudatetaan muutoin, mitä 8 luvussa säädetään. Maanomistajan toimesta laadittu asemakaavaehdotus on kunnassa käsiteltävä ilman tarpeetonta viivytyksiä.”

3.5 OIKEUSVAIKUTTEISUUS

Osayleiskaavat voidaan laatia oikeusvaikutteisena (jolloin niillä on alueidenkäyttölaissa tarkoitetut oikeusvaikutukset) tai oikeusvaikutteettomina. Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla voidaan muun muassa mahdollistaa suorat rakennusluvut yleiskaavan perusteella. Oikeusvaikutuksetonta yleiskaavaa

on käytännössä pidettävä valtuuston tahdonilmauksena halutusta kehityksestä. Asemakaavat laaditaan aina oikeusvaikutteisina.

3.6 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavaa laadittaessa on selvittävä suunnitelman toteuttamisen vaikutukset. Kaavoituksessa tulee arvioida ennakkoon kaavan ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset. Lisäksi tulee arvioida yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut mahdolliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin apuna käytetään kaavaprosessin alussa laadittuja selvityksiä.

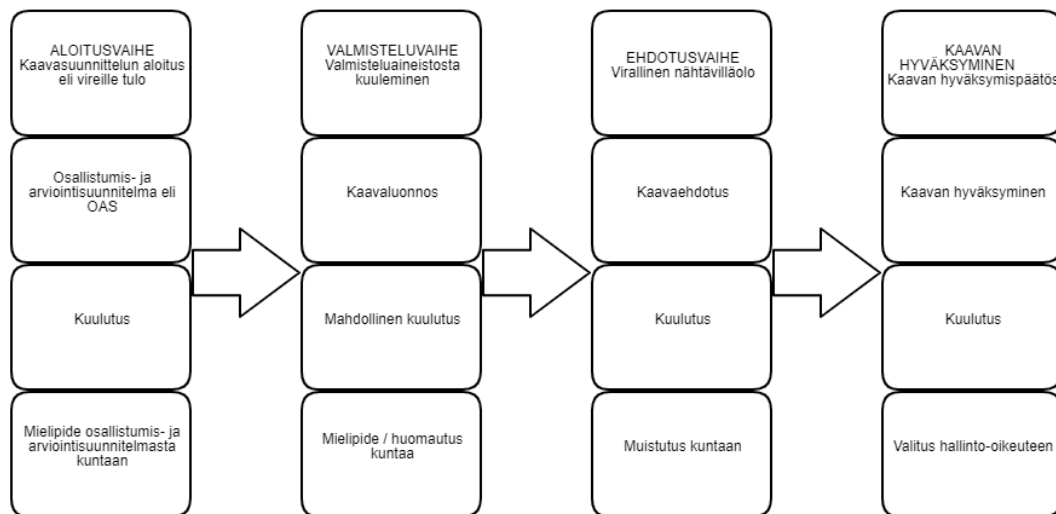
4 MITEN KAAVOITUKSEEN VOI OSALLISTUA?

Kaavat valmistellaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Osallisia ovat maanomistajien lisäksi kaikki, joiden oloihin tai etuihin kaavoitus vaikuttaa. Myös viranomaiset sekä yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, ovat osallisia. Alueidenkäyttölaissa säädetään kaavoituksesta tiedottamisesta, osallistumisesta sekä viranomaisten yhteistyöstä. Tavoitteena on turvata kansalaisten tiedonsaanti ja mahdollisuus osallistua suunnitelmien valmisteluun.

Kaavoituksen alkamisesta eli vireilletulosta kuulutetaan esim. paikallisissa lehdissä. Yleensä aluksi laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma eli OAS, jossa käydään läpi kaavan suunniteltu laatimisaikataulu ja vuorovaikutusmahdollisuudet eri vaiheissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen vaatiessa kaavoituksen aikana.

Kaavaprosessin valmisteluvaiheessa laaditaan kaavaluonnos, joka asetetaan nähtäville valmisteluvaiheen kuulemista varten (AKL 62 § ja MRA 30 §). Luonnoksen nähtävilläolon aikana voi jättää sitä koskevan mielipiteen. Tämän jälkeen kaavasta valmistellaan ehdotus. Kaavaehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan (AKL 65 § ja MRA 27 §). Vaikutukseltaan vähäistä asemakaavan muutosta koskeva ehdotus voidaan kuitenkin pitää nähtävänä vähintään 14 päivän ajan. Kaavaehdotuksesta voi jättää muistutuksen nähtävilläolon aikana. Muistutus on toimitettava ennen nähtävänäoloajan päättymistä kirjallisesti Pudasjärven kaupunginhallitukselle nähtävänäolokuulutuksessa ilmoitettuun osoitteeseen. Pudasjärvellä kaavat hyväksyy kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymispäätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Jatkovalitukset tehdään korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kuvassa 1 on esitetty kaavaprosessi ja osallistuminen kaavoitukseen eri vaiheissa.

Kuva 1: Kaavaprosessi ja osallistuminen eri vaiheissa. Mukailtu lähteestä: Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, OPAS 5/2016, tarkastettu 6/2017, Osallistun kaavoitukseen: Kuntalaisen opas (s. 12). Saatavissa: <https://www.doria.fi/handle/10024/130881>

5 KAAVATILANNE PUDASJÄRVELLÄ

5.1 VOIMASSA OLEVAT KAAVAT

Yleiskaavat

Pudasjärvellä on voimassa seuraavat osayleiskaavat (suluissa hyväksymisvuosi):

- Tolpanvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava (kuulutettu voimaan 6.3.2020)
- Kurenalan yleiskaava 2030 (2019)
- Törrönkangas – Riekinkangas – Kirkonseutu osayleiskaava 2025 (tullut voimaan 14.10.2016)
- Iijokivarren rantaosayleiskaava (tullut voimaan kuulutuksella 25.11.2016)
- Livojokivarren rantaosayleiskaava (2015)
- Puhosjärven rantayleiskaava (2006)
- Syötteen yleiskaavat (1990 ja 2009)

Asemakaavat

Asemakaavoja on Pudasjärvelle laadittu Kurenalle ja Syötteelle.

Kurenalan asemakaava-alue jakaantuu viiteen osaan: Kurenalan pohjoisen osan ja eteläisen osan asemakaava-alueet sekä Rimminkankaan, Haapokarin ja Nivankankaan asemakaava-alueet. Alueiden välisinä rajoina ovat Iijoki ja valtatie 20.

Syötteellä asemakaava-alueita on yhdeksän: Iso-Syöte, Pytkynharju, Riihikumpu, Syötekeskus, Luokkavaara, Särkipera, Lähteenmäki, Hulhavanaho ja Salmentakanen.

Ranta-asemakaavat

Pudasjärvellä on laadittu ranta-asemakaavoja seuraavien vesistöjen ranta-alueille:

Panumajärvi, Honkajärvi, Nikujärvi, Pikku-Nikujärvi, Valkeisjärvi, Kangasjärvi, Pikku-Kangasjärvi, Jaurakkajärvi, Haukijärvi, Pieni Haukijärvi, Heinäjärvi, Puhosjärven Kimpolahti ja Lianniemi, Jongunjärvi, Korpijoki ja Tuulijärvi. Lisäksi Syötteellä on 7 ranta-asemakaavaa: Naamankajärvi, Naamangan tila, Salmentakanen, Ala-Huuhkanen, Huuhkasenkangas, Särkivaara ja Kovalampi.

Ajantasakaavat

Karttapalvelusta löytyy tietoa Pudasjärven kaavatilanteesta ja tiedot ajan tasalla olevista kaavoista määräyksineen ja merkintöineen. Kartan valikosta voi valita tiedot, joita haluaa tarkastella. Tietoja päivitetään karttapalveluun uusien kaavojen saatua lain voiman, pienellä viiveellä.

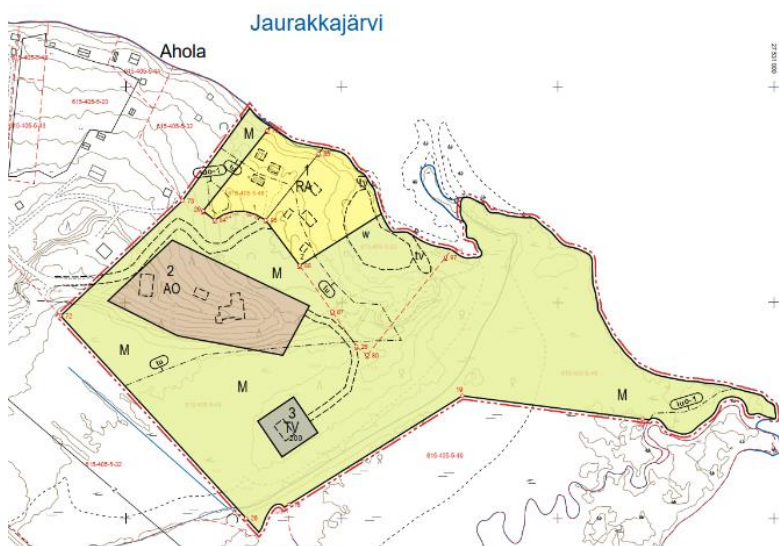
Karttapalvelun osoite on: <https://kartat.sweco.fi/pudasjarvi/>

5.2 MAANKÄYTÖN SUUNNITELMAT, JOTKA HYVÄKSYTTY VUODEN 2025 AIKANA

Korpisen ranta-asemakaavan (nro 115) muutos

Korpisen ranta-asemakaavan (nro 115) muutos on kuulutettu vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 2.5.2024. Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) on järjestetty 2.5.-3.6.2024 ja ranta-asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 17.7.-26.8.2024. Pudasjärven kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaavan 10.2.2025 § 6. Kaava on kuulutettu lainvoimaiseksi 10.4.2025.

Korpisen ranta-asemakaavan muutos sijaitsee Pudasjärven Jaurakkajärvellä. Ranta-asemakaavan muutoksella rannan lähellä olevia lomarakennusten paikkoja vähennettiin. Sisämaahan kaavoitettiin pysyvän asumisen rakennuspaikka ja alue varastorakennukselle. Kaavamerkinnot ja -määräykset laitettiin ajan tasalle.

Kuva 2: Karttaote Korpisen ranta-asemakaavan (nro 115) muutoksen lainvoimaisesta kaavasta.

5.3 VIREILLÄ OLEVAT MAANKÄYTÖN SUUNNITELMAT

Yleiskaavat

Syötteen osayleiskaava 2035

Syötteen alueelle laaditaan uusi oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Laadittavan kaavan tavoitevuosi on 2035. Uudistettu Syötteen osayleiskaava korvaa alueella voimassa olevat aiemmin laaditut yleiskaavat.

Alue sijoittuu Pudasjärven kaupungin koillisosaan. Etäisyyttä kaupungin keskusta on noin 35 kilometriä. Suunnittelualueen laajuus on noin 86 neliökilometriä.

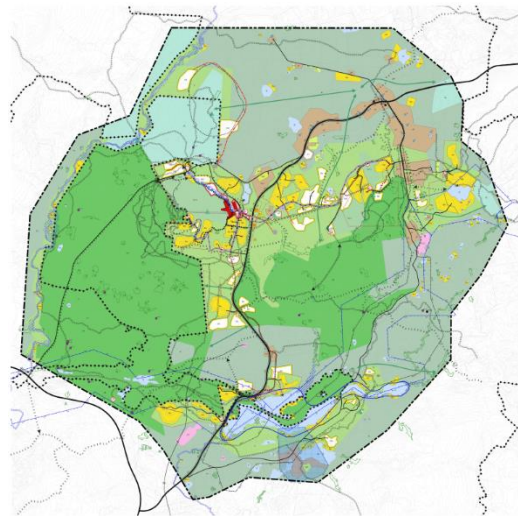
Voimassa oleva Syötteen yleiskaava on keskeisiltä osiltaan toteutunut, eikä kaava mahdollista riittävällä tavalla alueen tulevaa kehittämistä.

Toteutumattomien asemakaava alueiden käyttötarkoituksia on syytä tarkistaa ja uusia alueita tarvitaan rakentamisen piiriin. Tärkeitä kehittämisalueita ovat muun muassa Iso-Syötteellä Romekievarin ja Pärjänjoentien hiihtostadionin alueet sekä Pikku-Syötteellä sen matkailualue kokonaisuudessaan. Tavoitteena on myös mahdollistaa alueen reitistöjen ja kevyen liikenteen kehittäminen. Kaavaprosessissa tutkitaan myös vakituisen asumisen sijoittumista. Vuonna 2021 valmistunut Syötteen matkailualueen Master Plan ja investointisuunnitelma vuosille 2022–2027 toimii yleiskaavatyön tausta-aineistona.

Pudasjärven kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ovat yhteistyönä laatineet Syötteen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Se on strategisen tason selvitys, jolla luodaan alueen liikenteellinen tahtotila ja tavoite sekä keinot niihin pääsemiseksi. Syötteen suunnitelma on laadittu vuosien 2023 ja 2024 aikana samalla, kun alueen osayleiskaavaa on laadittu, jotta maankäytön ja liikenteen suunnittelu on voitu yhteensovittaa. Työssä on tarkasteltu alueen liikenteen palveluita ja liikenneverkkoa.

Kaupunginhallitus teki päätöksen kaavan muuttamisesta 14.2.2023 § 58. Osayleiskaava on kuulutettu vireille 25.9.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 28.9.-1.11.2023. Ensimmäinen viranomaisneuvottelu on pidetty 10.1.2023. Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) on järjestetty 1.3.-1.4.2024. Syötteen osayleiskaava 2035 luonnokseen liittyen on pidetty yleisötilaisuus 20.3.2024 Hotelli Iso-Syötteellä. Kaavaan liittyvä toinen viranomaisneuvottelu on pidetty 16.1.2025.

Osayleiskaavaan liittyen on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Arviointi koskee Syötteen Natura-aluetta (FI1103828). Natura-alueen haltijoilta on pyydetty lausunto Natura-arviointiin liittyen. Natura-arviointiin liittyvä aineisto on ollut nähtävillä 2.5.-11.11.2025 ja siitä on Natura-alueen haltijat voineet jättää lausunnot kyseisenä aikana. Lausuntojen perusteella Natura-arviointia täydennetään ja se asetetaan uudestaan nähtäväksi ja lausuttavaksi.

Kuva 3: Karttaote Syötteen osayleiskaava 2035 luonnoksesta.

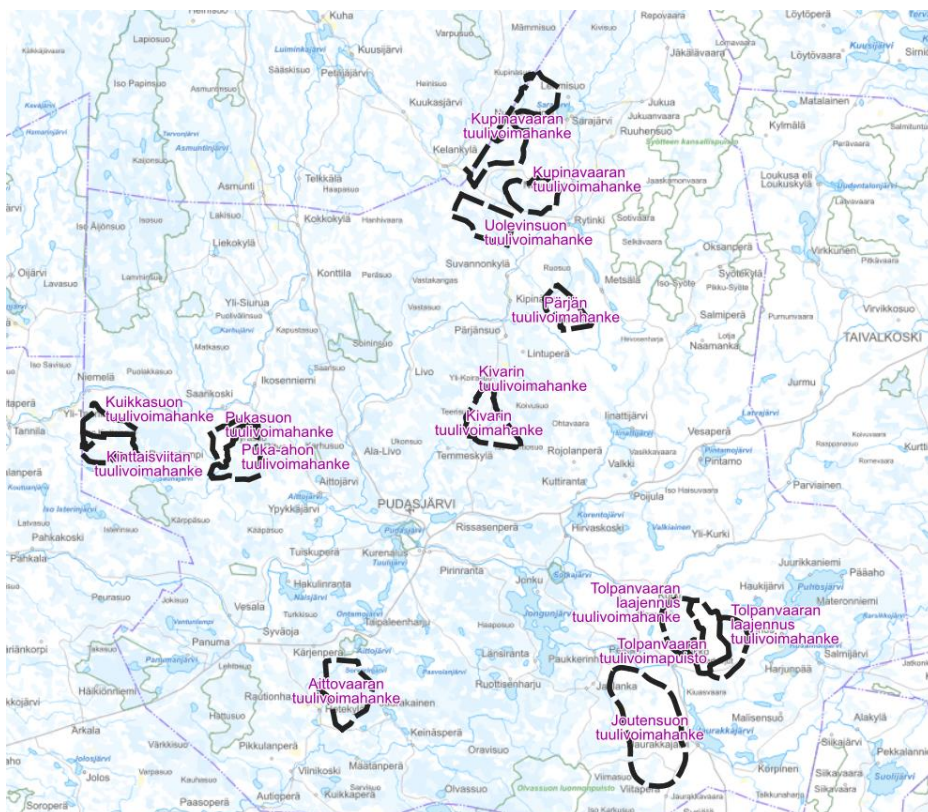
Tuulivoimaosayleiskaavat

Pudasjärven kaupungin alueella on suunnitteilla ja kaavoituksessa paljon tuulivoimaa; vuoden 2025 loppuun mennessä kehityksessä on yhdeksän erillistä tuulivoimahanketta kahdeksalla erillisellä alueella. Lisäksi Pudasjärvellä on toiminnassa oleva 13 tuulivoimalan alue Tolpanvaara. Pudasjärven kaupungin tuulivoiman kehittämistä ja rakentamista ohjaavat Pudasjärven kaupunkistrategia ja Pudasjärven tuulivoimaohjelma 2030. Pudasjärven tuulivoimaohjelmasta 2030 kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6.2.

Vuoden 2024 loppuun mennessä Pudasjärvellä oli vireillä kolme tuulivoimaosayleiskaavaa; Kivarin ja Pärjän tuulivoimaosayleiskaava, Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaava ja Joutensuon tuulivoimaosayleiskaava. Vuoden 2025 aikana vireille tuli neljä tuulivoimaosayleiskaavaa lisää; Kuikkasuon, Kinttaisviidan, Pukasuon ja Puka-ahon tuulivoimaosayleiskaavat. Lisäksi vuoden 2025 aikana käsiteltiin yhteensä kahdeksan kaavoitusaloitetta.

Näistä kahdeksasta kaavoitusaloitteesta kolme hyväksyttiin; Kupinavaaran tuulivoimahankkeen kaavoitusaloite (KH 13.5.2025 § 163), Uolevinsuon tuulivoimahankkeen kaavoitusaloite (KH 11.11.2025 § 351) ja Tolpanvaaran laajennuksen tuulivoimahankkeen kaavoitusaloite (KH 9.12.2025 § 403). Vuonna 2025 myös hylättiin kaavoitusaloitteita ensimmäistä kertaa. Viiden tuulivoimahankkeen – Kivivaara-Sotkavaaran (KH 13.5.2025 § 164), Liekokylä etelän (KH 11.11.2025 § 352), Kääpäsuon (KH 25.11.2025 § 369), Uutalanmetsän (KH 25.11.2025 § 370) ja Kaartosuon (KH 9.12.2025 § 402) – kaavoitusaloitteet hylättiin.

Pudasjärven tuulivoimaohjelman 2030 mukaan Pudasjärvellä yhtäaikaisten kaavoituksessa ja toiminnassa olevien tuulivoima-alueiden määrä on rajoitettu 12 hankkeeseen. Sekä 12 alueen raja, että tuulivoimaohjelman 2030 kriteerit ovat ratkaisevia tekijöitä kaavoitusaloitteen päätöksen lopputulemassa. Vuoden 2025 jälkeen Pudasjärven kaupungin alueella on tilaa enää kolmelle uudelle tuulivoima-alueelle.

Kuva 4: Pudasjärven alueen kaavoitukseen hyväksytyt tuulivoimahankkeet 9.12.2025 mennessä. Kuvassa näkyvä Tolpanvaaran tuulivoimapuisto on valmis. Muut hankkeet ovat kaavoituksessa.

Kivarin ja Pärjän osayleiskaavat / Yhteistuuli-tuulivoimahanke

Kaupunginhallitus on 25.8.2020 § 252 päättänyt käynnistää osayleiskaavojen laatimisen. Kaavoituksen vireilletulosta on ilmoitettu 30.11.2022 julkaistussa Pudasjärven kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävänä 11.01.-31.1.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on esitelty tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman yleisötilaisuuden yhteydessä 18.1.2023 Pudasjärven Hyvän olon keskus Pirtin Kurkisalissa. Kaavoituksen lähtökohtia ja tavoitteita koskeva 1. viranomaisneuvottelu pidettiin 29.04.2024. Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) on järjestetty 7.8.-7.10.2024. Osayleiskaavojen valmisteluaineistoista sekä samaan aikaan nähtävillä olleesta Yhteistuulen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta järjestettiin yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 26.8.2024 Hyvän olon keskus Pirtin Kurkisalissa.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) on annettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä 9.12.2024.

Tuulivoimahanke sijoittuu Pudasjärven kaupungin alueelle noin 14–30 kilometrin etäisyydelle Pudasjärven kaupunkikeskustasta koilliseen. Tuulivoimahanke muodostuu Pärjän ja Kivarin tuulivoimapuistoalueista. Hankealue jaettiin luonnosvaiheessa kaupunginhallituksen päätöksellä neljäksi kaavoitettavaksi alueeksi: Kivari etelä (1 410 ha, 11 voimalaa), Kivari pohjoinen (2 190 ha, 11 voimalaa), Pärjä etelä (940 ha, 7 voimalaa) ja Pärjä pohjoinen (1 190 ha, 9 voimalaa). 18.8.2025 voimaan kuulutetussa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavassa Pärjän ja Kivarin alueita ei osoitettu seudullisesti merkittäviksi tuulivoimaloiden alueiksi. Näin ollen sekä Pärjän että Kivarin hankealueet on pienennetty ja voimalamäärä vähennetty yhdeksään voimalaan per alue alle seudullisen merkittävyyden. Alueiden kaavoitusta jatketaan kahtena kaavoitettavana tuulivoima-alueena ja ehdotusvaiheen (kaavaehdotus) kuuleminen tapahtuu vuoden 2026 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Pärjän ja Kivarin tuulivoimapuistojen hankealueet sijaitsevat noin yhdeksän kilometrin etäisyydellä toisistaan, ja niiden väliin jää Pärjänkylän pienkylä. Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimista. Yleiskaavat laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin niitä voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Kuva 5: Karttaote Kivarin ja Pärjän osayleiskaavojen alueista.

Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaava

Kaupunginhallitus on 24.5.2022 § 186 päättänyt käynnistää Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen. Kaavoituksen vireilletulosta on ilmoitettu 30.11.2022 julkaistussa Pudasjärven kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 29.3.-28.4.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman yleisötilaisuuden yhteydessä 12.04.2023 Pudasjärven Hyvän olon keskus Pirtissä. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 9.11.2023. Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) on järjestetty 18.9.-21.10.2024. Osayleiskaavaa koskeva yleisötilaisuus on pidetty

26.9.2024 Hyvän olon keskus Pirtin Kurkissalissa. Tilaisuudessa esiteltiin sekä kaavan valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos) että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä. Yhteysviranomaisen antoi 30.12.2024 ilmoituksen täydennystarpeesta YVA-selostukselle. Täydennetty YVA-selostus tulee nähtäville alkuvuodesta 2026. Ehdotusvaiheen aineisto (kaavaehdotus) on määrä valmistua vuoden 2026 aikana, kun täydennetystä YVA-selostuksesta on saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä.

Kaava-alue sijoittuu noin 16 km etäisyydelle Pudasjärven keskuksesta lounaaseen. Kaava-alueen koko on noin 3320 hehtaaria. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa 20–26 kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metriä korkean tuulivoimalan ja niihin liittyvien huoltoteiden, maakaapeleiden ja sähköaseman rakentaminen laatimalla alueidenkäyttölain 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Voimaloiden tehon arvioidaan olevan enintään 10 MW, jolloin tuulivoimahankkeen arvioitu kokonaisteho on enintään 260 MW.

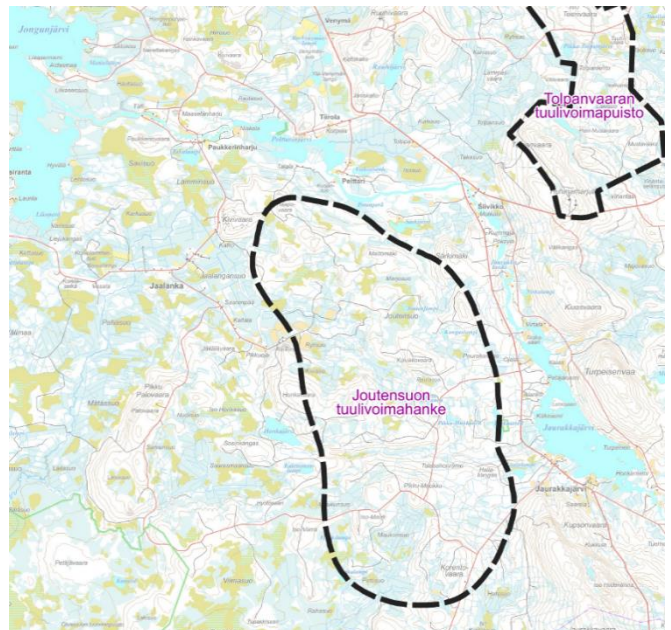
Kuva 6: Karttaote Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaavan kaava-alueesta.

Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava

Kaupunginhallitus on 11.6.2024 § 189 päättänyt käynnistää Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan laatimisen. Osayleiskaava on kuulutettu vireille 27.11.2024. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 27.11.2024-10.1.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä samaan aikaan nähtävillä olevasta Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 4.12.2024 Paukkerinharjun koululla. Valmisteluvaiheen (kaavaluonnos) viranomaisneuvottelu pidetään tammikuussa 2026. Valmisteluvaiheen aineiston kuuleminen järjestetään viranomaisneuvottelun jälkeen.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä ja YVA-selostus asetetaan nähtäville samaan aikaan kaavaluonnoksen aineiston kanssa alkuvuodesta 2026.

Tuuli- ja aurinkovoimahanke sijoittuu Pudasjärven kaupungin alueelle noin 26 kilometrin etäisyydelle Pudasjärven kaupunkikeskustasta kaakkoon. Joutensuon hankealueen koillispuolella on toiminnassa

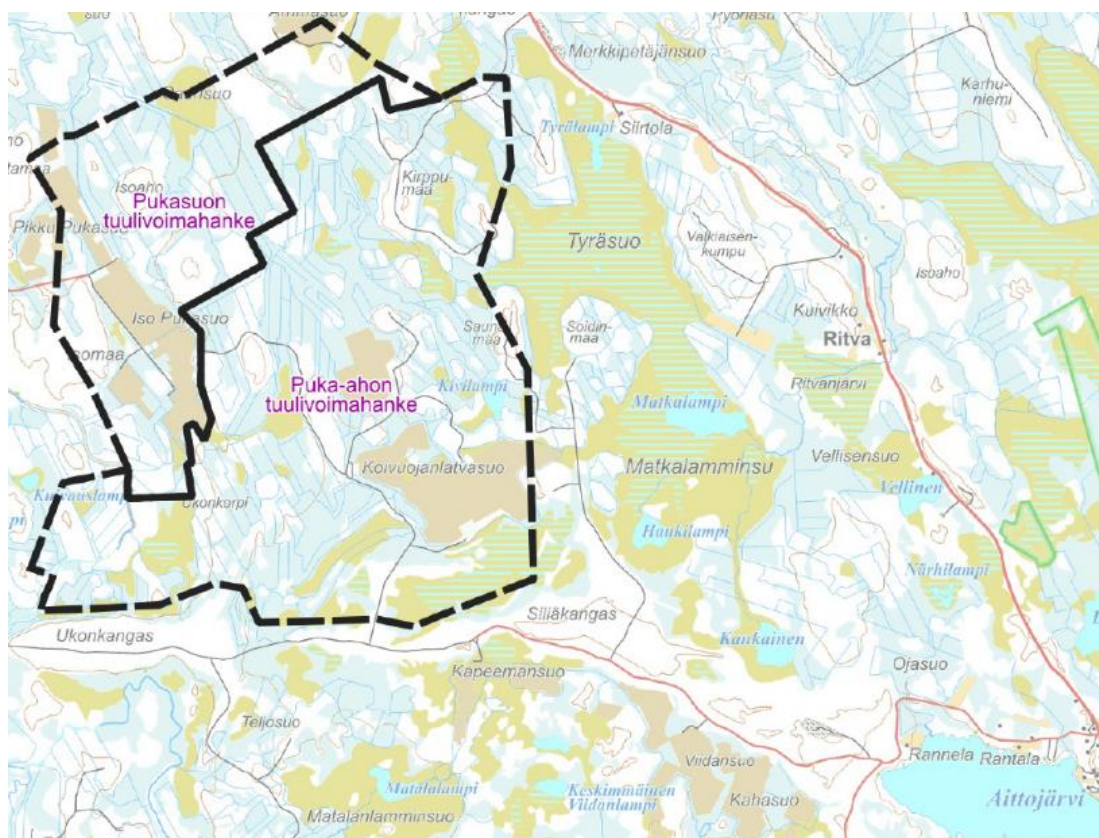

Kuva 7: Karttaote Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan hankealueen rajauksesta.

Pukasuon tuulivoimaosayleiskaava

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä ja selostusvaiheeseen tehtävien selvitysten teko jatkuu vuoden 2026 aikana.

Pukasuon hankealue sijaitsee Pudasjärven länsireunalla, Aittojärven luoteispuolella, noin 24 kilometrin päässä keskustajamasta. Hankealue on pinta-alaltaan noin 925 ha. Alueelle suunnitellaan alustavasti enintään 14 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 7-10 MW. Aurinkovoiman hyödyntämismahdollisuuksia alueella selvitetään. Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimista. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

⇒ PUDASJÄRVI ⇒ VAIN HYVIÄ SYITÄ

Puka-ahon tuulivoimaosayleiskaava

Kaupunginhallitus on 26.11.2024 § 371 päättänyt käynnistää Puka-ahon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan laatimisen. Osayleiskaava on kuulutettu vireille 8.9.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 8.9.-7.10.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä samaan aikaan nähtävillä olevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 17.9.2025 Hyvän olon keskus Pirtin Kurkisalissa. Kaavoituksen valmisteluvaiheen aineistoa valmistellaan vuoden 2026 aikana.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä ja selostusvaiheeseen tehtävien selvitysten teko jatkuu vuoden 2026 aikana.

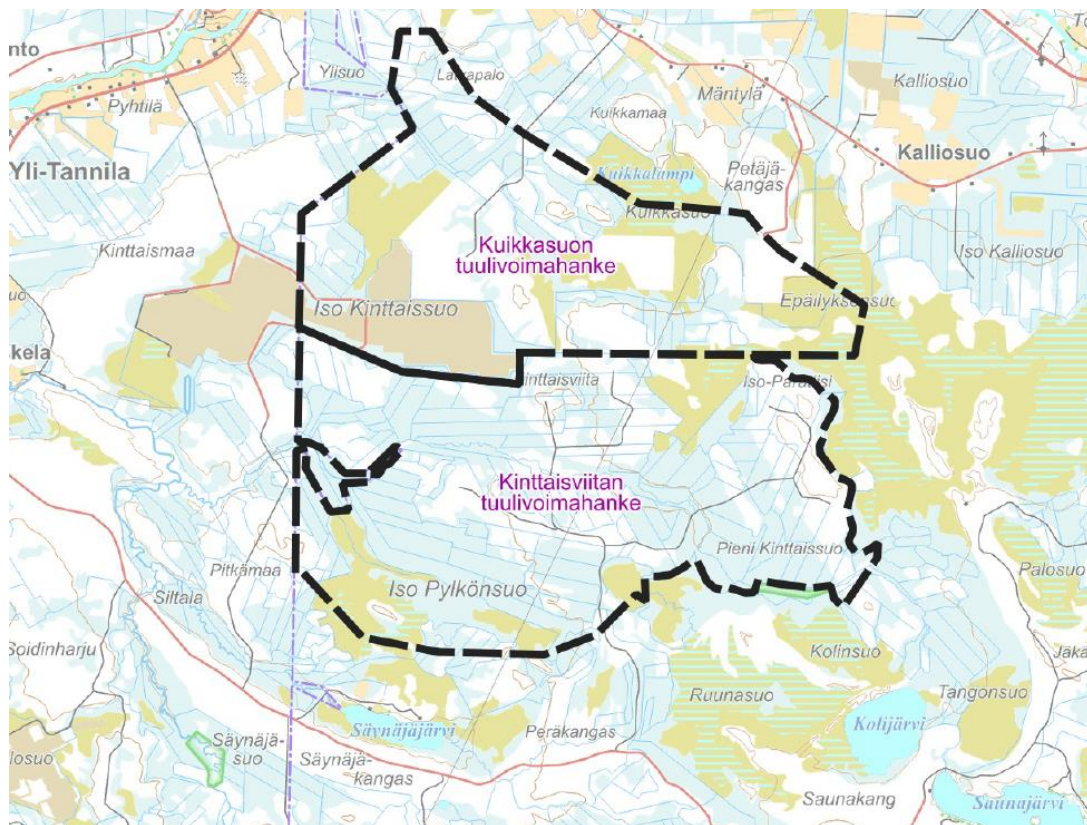
Puka-ahon hankealue sijaitsee Pudasjärven länsireunalla, Aittojärven luoteispuolella, noin 20 kilometrin päässä keskustaajamasta. Hankealue on pinta-alaltaan noin 2150 hehtaaria. Tuulivoimahankkeen on alustavasti kaavailtu koostuvan yhteensä enintään 23 tuulivoimalasta (yksikköteho 6-10 MW). Alueelle suunnitellaan myös aurinkovoimaa. Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimista. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava

Kaupunginhallitus on 26.11.2024 § 370 päättänyt käynnistää Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen. Osayleiskaava on kuulutettu vireille 8.9.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 8.9.-7.10.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä samaan aikaan nähtävillä olevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 24.9.2025 Pohjantähden auditoriossa. Kaavoituksen valmisteluvaiheen aineistoa valmistellaan vuoden 2026 aikana.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä ja selostusvaiheeseen tehtävien selvitysten teko jatkuu vuoden 2026 aikana.

Kuikkasuon hankealue sijaitsee Pudasjärven länsireunalla Oulun vastaisella rajalla, Siuruanjoen eteläpuolella, noin 35 kilometrin päässä keskustaajamasta. Hankealueen pinta-ala on noin 2093 ha. Alueelle suunnitellaan alustavasti enintään 16 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 7-10 MW. Aurinkovoiman hyödyntämismahdollisuuksia alueella selvitetään. Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimista. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Kuva 9: Karttaote Kuikkasuon ja Kinttaisviidan tuulivoimaosayleiskaavojen alustavista hankealueista.

Kinttaisviidan tuulivoimaosayleiskaava

Kaupunginhallitus on 26.11.2024 § 372 päättänyt käynnistää Kinttaisviidan tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen. Osayleiskaava on kuulutettu vireille 8.9.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 8.9.-7.10.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä samaan aikaan nähtävillä olevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 17.9.2025 Hyvän olon keskus Pirtin Kurkissalissa. Kaavoituksen valmisteluvaiheen aineistoa valmistellaan vuoden 2026 aikana.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on käynnissä ja selostusvaiheeseen tehtävien selvitysten teko jatkuu vuoden 2026 aikana.

Kinttaisviidan hankealue sijaitsee Pudasjärven länsireunalla Oulun vastaisella rajalla, Siuruanjoen eteläpuolella, noin 34 kilometrin päässä keskustajamasta. Hankealueelle on alustavasti suunnitteilla 11 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6-10 MW ja kokonaisteho on maksimissaan 110 MW. Aurinkovoiman hyödyntämismahdollisuuksia alueella selvitetään. Hankealueen pinta-ala on 1580 ha. Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimayleiskaavan laatimista. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Asemakaavat

Iso-Syötteen asemakaavan muutos Vanhakankaan alueella (kortteleissa 73, 74 ja 75)

Kaupunginhallitus on 8.6.2021 § 202 päättänyt asemakaavan muuttamisesta. Asemakaavan muutos on kuulutettu vireille 18.10.2021. Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 21.10.2021. Ensimmäinen viranomaisneuvottelu on pidetty 14.9.2023. Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) on järjestetty 7.8.-16.9.2024. Toinen viranomaisneuvottelu on pidetty 29.1.2025.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Pudasjärven Iso-Syötteen tunturin pohjoispuolella, laskettelukeskuksen lähellä. Suunnittelualueen raja on muuttunut kaavaprosessin aikana, minkä takia selvityksiä ja suunnittelua on tehty useassa vaiheessa.

Asemakaavan muutoksella loma-asuntoalueet ja niitä ympäröivät urheilu- ja virkistysalueet muotoillaan uudestaan, alueelle osoitetaan matkailurakentamista, rakennusoikeutta lisätään, alueella esitetään ohjeellinen tonttijako ja maiseman sekä luonnonympäristön arvoihin vaikuttavia määräyksiä tarkennetaan ja osin tiukennetaan. Rakennusoikeudet ja suurin sallittu kerrokorkeus peilaavat Iso-Syötteen alueen muita loma-asuntoalueita. Alueen läpi kulkevien ohjeellisten ulkoilureittien linjauksia on tarpeen mukaan siirretty.

Kuva 10: Karttaote Iso-Syötteen asemakaavan muutos Vanhakankaan alueella kaavaluonnoksesta.

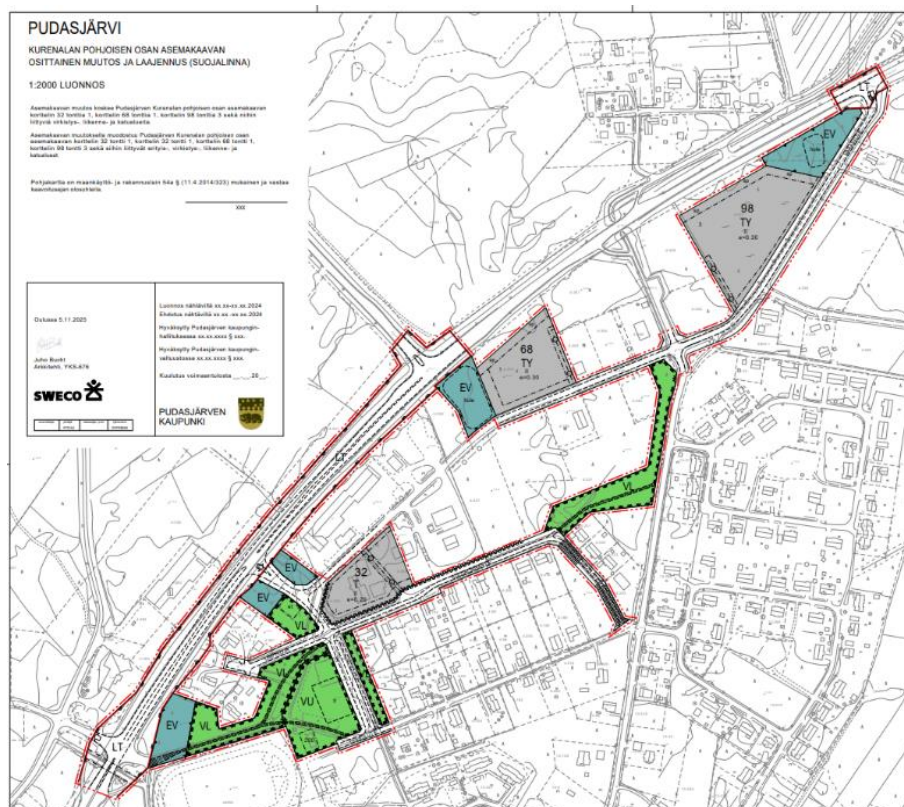
Kurenalan pohjoisen osan asemakaavan muutos ja laajennus (Suojalinnan alue)

Kaupunginhallitus on 22.2.2022 § 73 päättänyt asemakaavatyön käynnistämisestä. Asemakaavan muutos on kuulutettu vireille 6.6.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 6.6.2023-10.7.2023. Vuonna 2024 katusuunnittelua on tehty yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY keskuksen ja Väyläviraston kanssa. Kaupunginhallitus on 25.11.2025 § 377 päättänyt asettaa kaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoksen) nähtäville ja lausuttavaksi.

Asemakaavasuunnittelun kohteena olevat korttelialueet, viheralueet ja liikennealueet sijaitsevat Pudasjärven Kurenalan pohjoisosassa Iijoen pohjoispuolella, Kuusamontien (valtatie 20) varressa. Suunnittelualue sijaitsee Kuusamontien kaakkoispuolella.

Asemakaavamuutoksessa on tavoitteena uudistaa valtatie 20 liittymäjärjestelyt vastaamaan vuonna 2011 laadittua toimenpideselvitystä (Valtatien 20 liikenteellisten olojen parantaminen Pudasjärven taajamassa), joka on laadittu Kurenalan osayleiskaavoituksen taustaselvitykseksi. Alueelle on laadittu myös *Suojalinnan alueen katujen viitesuunnitelma*, joka toimii kaavam muutoksen lähtökohtana. Katujen viitesuunnitelmien yhteydessä on käsitelty myös alueen hulevesien johtamisen pääperiaatteita.

Tavoitteena on, että alueen katuratkaisuja selkeytetään ja kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan. Tavoitteena on myös teollisuusalueelle suuntautuvan liikenteen ohjaaminen niin, ettei se kulje asuinalueiden katuverkon kautta. Asemakaavalla mahdollistetaan Urheilutien liittymän siirtäminen valtatiellä nykyisestä sijainnista Kuusamoon päin. Samalla nykyinen Urheilutie välillä Valtatie-Varastotien liittymä sekä Postimiehentiehen liittyvä Suojalinnantien itäosa muutetaan kevyenliikenteen väyläksi.

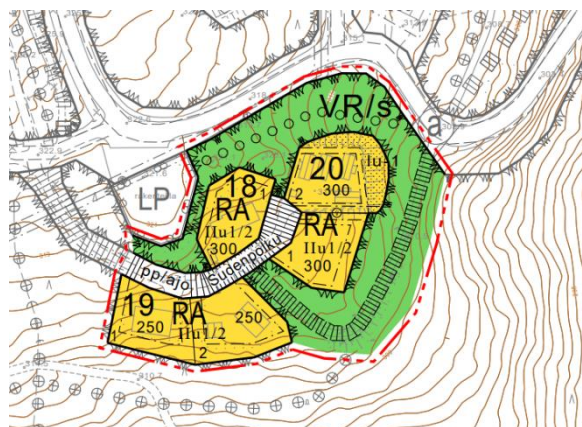

Kuva 11: Kurenalan pohjoisen osan asemakaavan osittainen muutos ja laajennus (Suojalinna) asemakaavaluonnos.

Iso-Syötteen asemakaavan osittainen muutos kortteileiden 18, 19 ja 20 alueella sekä niihin liittyvällä katu- ja virkistysalueella

Kaupunginhallitus on 11.6.2024 § 191 päättänyt ryhtyä muuttamaan Iso-Syötteen asemakaavaa kortteleissa 18, 19 ja 20. Kaava on kuulutettu vireille 29.1.2025 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos) on ollut nähtävillä 29.1.2025-28.2.2025.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa asemakaava vastaamaan toteutunutta tilannetta. Asemakaavan muutoksella muutetaan korttelit 18, 19 ja 20 matkailu- ja majoituspalvelualueesta loma-asuntoalueeksi. Korttelin 20 osalta tonttien rajausta tarkistetaan vastaamaan paremmin toteutunutta tilannetta, sekä ohjataan rakennustöiden aiheuttamien muutosten sopeuttamista ympäröivään maisemaan. Lisäksi muutetaan kevyen liikenteen ohjeellisen pääreitit sijainti toteutuneen reitin mukaiseksi, ja tarkistetaan vesihuoltoverkoston tilantarpeet.

Kuva 12: Karttaote kaavaluonnoksesta Iso-Syötteen asemakaavan osittainen muutos kortteileiden 18, 19 ja 20 alueella sekä niihin liittyvällä katu- ja virkistysalueella.

Iso-Syötteen liikenneympyrän alueen asemakaavan muutos ja laajennus

Kaupunginhallitus on 26.11.2024 § 368 päättänyt ryhtyä muuttamaan ja laajentamaan Pudasjärven Iso-Syötteen asemakaavaa korttelissa 53 sekä ympäröivillä katu, tie, virkistys ja RA-alueilla. Kaavoitus on kuulutettu vireille 30.6.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos) on ollut nähtävillä 30.6.2025-22.8.2025.

Iso-Syötteen liikenneympyrän kaavan muutoksen ja laajennuksen tavoitteena on parantaa Syötekyläntien liittymäalueen ja joukkoliikenteen toimivuutta sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen turvallisuutta ja toimivuutta. Korttelia 53 tarkastellaan liikennettä palvelevien kaupallisten palvelujen kehittämisen näkökulmasta ja laajennuksessa tarkastellaan uuden valmisteilla olevan osayleiskaavan mukaisia Yksityisten palvelujen ja teollisuuden alueita (PT), Matkailua palvelevien rakennusten ja loma-asuntojen korttelialuetta (RMA), Loma-asuntojen uusia korttelialueita (RA) sekä ympäröiviä katu, tie- ja virkistysalueita.

Kuva 13: Iso-Syötteen liikenneympyrän alueen asemakaavan muutos ja laajennus kaavakarttaluonnos.

Ranta-asemakaavat

Ei vireillä olevia ranta-asemakaavoja.

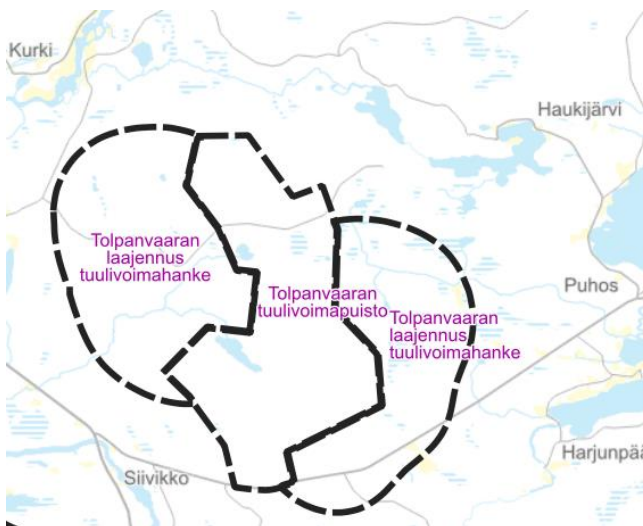
Hankealuetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavassa seudullisesti merkittäväksi tuulivoimaloiden alueeksi. Hankkeen kaavoitus kuulutetaan vireille vuonna 2026 ja samalla käynnistetään ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).

Tolpanvaaran laajennuksen tuulivoimaosayleiskaava

Pudasjärven kaupungille on tehty aloite Tolpanvaaran laajennuksen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen aloittamiseksi. Asiaa on käsitelty kaupunginhallituksessa 25.11.2025 § 368, jossa kaupunginhallitus kuulee hanke-esittelyn ja toteaa kaavoitusaloitteen sekä tuulivoimahankeselvityksen tietoonsa saatetuksi. Kaupunginhallitus on 9.12.2025 § 403 päättänyt ryhtyä laatimaan Tolpanvaaran laajennuksen tuulivoimaosayleiskaavaa.

Hankealue sijaitsee Pudasjärven kaakkoisosassa toiminnassa olevan Tolpanvaaran tuulivoima-alueen molemmien puolin, Puhosjärven lounais-länsipuolella. Pudasjärven tuulivoimaselvityksessä Tolpanvaaran laajennuksen hankealue sijoittuu Tolpanvaaran nro 46 luokan 1 alueelle. Hankealueelle on alustavasti suunnitteilla 12-20 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6-10 MW. Voimaloiden kokonaisteho on maksimissaan 200 MW. Hankealueen pinta-ala on 3600 ha.

Hankealuetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavassa seudullisesti merkittäväksi tuulivoimaloiden alueeksi, vaikkakin jo toiminnassa oleva Tolpanvaaran tuulivoima-alue on. Koska Tolpanvaaran laajennuksen tuulivoimahanke tukeutuu kyseiseen energia- ja ilmastovaihekaavassa osoitettuun tuulivoima-alueeseen, hankkeen voimalamäärää ei lähtökohtaisesti tarvitse rajoittaa alle seudullisen merkittävyyden yhdeksään voimalaan. Hankkeen kaavoitus kuulutetaan vireille vuonna 2026 ja samalla käynnistetään ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).

Kuva 16: Karttaote Tolpanvaaran laajennuksen alustavasta kaava-alueesta.

Törrönkankaan asemakaava

Kontiotuote Oy on esittänyt Pudasjärven kaupunginhallitukselle asemakaavan laatimista yhtiön omistamille alueille Ranuantien tehdasalueella. Yhtiön tavoitteena on rakentamismahdollisuuksien turvaaminen ja rakennuslupakäsittelyiden sujuvoittaminen tehtaan nykyisellä tontilla sekä laajentumisvaran lisääminen yrityksen kasvaessa.

Kaupunginhallitus on 28.11.2023 § 409 päättänyt ryhtyä laatimaan Törrönkankaan asemakaavaa esitetyille alueille.

Siuruanjoen maanomistajien aloite > mahdollinen Siuruanjoen rantaosayleiskaava

56 Siuruanjoen maanomistajaa on esittänyt Pudasjärven kaupungille vetoamisen Siuruanjoen rantaosayleiskaavan ottamisesta uudelleen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 09.02.2021 § 39. Kaupunginhallitus linjasi, että Siuruanjokivarren kaavoitusasia laitetaan jatkoselvittelyyn, jonka aikana selvitetään kaavoituksen tarpeellisuus mm. maanomistajille.

tehtävällä kyselyllä. Kysely maanomistajille järjestettiin 29.3.–3.5.2021. Kysely lähetettiin kaikille Siuruanjoen varressa Pudasjärvellä maata omistaville sekä aivan rannan vaikutuspiirissä oleville tiloille, vaikka heillä ei ollut rantaakaan. Kyselyssä joki oli jaettu ylä- ja alajuoksuun. Jokiosien välisenä rajana oli Ritavanojansuu, joen Pudasjärven osan keskivaiheilla. Kyselykirjeitä lähetettiin 556 kpl, vastauksia saatiin 335 kpl.

Kaupunginhallitus päätti 10.5.2022 § 166, että Siuruanjoen alueen suunnittelutarvetta seurataan edelleen maankäytön kehittämisohjelman mukaisesti ja tulevaisuudessa käsittelyissä huomioidaan laadittavan asumisen politiikkaan kirjattavat tavoitteet. Kaupungin hallitus päätti, että Siuruanjoen kaavoitettavan alueen laajuus päätetään tarpeen mukaan kaavoitustyön aloituksen ajankohtana.

5.5 EPÄVIRALLISET MAANKÄYTTÖÖN LIITTYVÄT SUUNNITELMAT

Rimminkankaan asemakaavan muutostarpeen arviointi tehtyjen luonnossuunnitelmien pohjalta.

6 MUUT MAANKÄYTTÖÖN LIITTYVÄT SUUNITELMAT JA ASIAKIRJAT

6.1 MAANKÄYTÖN KEHITTÄMISOHJELMA 2017–2027 JA KEHITYSKUVA 'PUDASJÄRVI – KYLISTÄÄN TUNNETTU, JUUREVA JA MODERNI'

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.12.2018 § 47 Pudasjärven maankäytön kehittämisohjelman vuosille 2018–2027. Kehittämisohjelman keskeisiä päämääriä ovat keskustan ja kylien elinvoiman säilyttäminen ja parantaminen, sekä valtatie 20 liikenteellisen edun ja matkustajavirtojen, ja Pudasjärven vahvuuksien hyödyntäminen.

Kehittämisohjelma tarkentaa ja havainnollistaa kuntastrategiatyötä, konkretisoi maankäytön toteuttamista ja maapoliittisia periaatteita, sekä sisältää valtuustokausittain päivitettävän toteuttamisohjelman vuoteen 2027 asti. Ohjelma sisältää karttatarkastelun kaupungin rakenteesta ja keinoista, joilla rakennetta kehitetään, sekä Kipinän kyläpilotoinnin.

Maankäytön kehittämisohjelman uudistaminen aloitetaan vuonna 2026.

6.2 PUDASJÄRVEN TUULIVOIMAOHJELMA

Pudasjärven tuulivoimaohjelman tavoitteena on määrittää periaatteet, miten tuulivoimarakentamista ohjataan kaupungin alueella tulevaisuudessa. Tuulivoimaohjelma toimii kaupunkistrategian ohessa tarkentavana asiakirjana tuulivoimahankkeiden toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa ja valmistelussa kaavoitusta koskevaan päätöksentekoon tulevaisuudessa.

Tuulivoimaohjelman pohjaksi on vuonna 2022 laadittu Pudasjärven tuulivoimaselvitys. Tuulivoimaselvityksessä on kartoitettu paikkatietoanalyysin avulla potentiaaliset tuulivoima-alueet Pudasjärven kaupungin alueelta. Tunnistetut alueet on arvioitu ja jaettu laadittujen kriteerien pohjalta kolmeen luokkaan. Kunkin alueen osalta on tuotu esille jatkosuunnittelussa huomioitavia reunaehdoja. Selvitystyö tarkentaa koko maakunnan alueelle laadittua TUULI-hanketta. Selvitystyössä on kuultu paikallisia sidosryhmiä sekä asiasta kiinnostuneita kuntalaisia.

Pudasjärven tuulivoimaohjelma sisältää kriteerit, miten tuulivoimatuotantoa ohjataan ja tuulivoimaselvityksessä tunnistettuja potentiaalisia alueita tulevaisuudessa hyödynnetään. Tässä ohjelmassa kuvataan myös tuulivoiman sijoittumista Pudasjärven alueella määrittävät lähtökohdat, kuten yhdyskuntarakenne, luontoarvot ja elinkeinojen yhteensovittaminen. Ohjelman loppuun on koottu maanomistajia varten tietoa tuulivoimahankkeen etenemisen eri vaiheista sekä korvaus- ja sopimusasioista.

Pudasjärven tuulivoimaohjelma on saatavissa osoitteessa:
<https://www.pudasjarvi.fi/tuulivoimaohjelma2030/>

6.3 VIINIVAARA

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi Oulun kaupungille luvan pohjaveden ottoon Viinivaaran alueelta ja Ylikiimingin harjujaksolta vuonna 2010. Luvan mukainen otto oli 32 500 m³/vrk. Vaasan hallinto-oikeus palautti asian joulukuussa 2012 takaisin Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hankkeen luontohaittojen perusteella.

Oulun kaupunki toteutti vuonna 2014 monitavoitearvioinnin, jossa selvitettiin edelleen vaihtoehtoisia vedenhankinnan lähteitä. Yhteenvetona todettiin, että Yli-Iin ja Viinivaaran pohjavesivaihtoehdot ovat lupaavimpia vaihtoehtoja Oulun vedenhankinnan varmistamiseen. Vaihtoehtoista laadittiin tarkempia selvityksiä vesimääristä ja -laadusta sekä yksityiskohtaiset laskelmat kustannuksista. Vaihtoehtoissa lähtökohtana oli kanta-Ouluun toimitettava keskimääräinen vesimäärä 11 000 m³/vrk, kuitenkin niin että pohjavedenotto voi olla kuivina kausina keskimääräistä pienempää.

Hanke kuulutettiin keväällä 2018, ja Oulun Vesi, Oulun kaupunki ja Pohjois-Suomen AVI neuvottelivat useita kertoja v. 2019–2023 aikana käsittelyn nopeuttamiseksi. Aluehallintovirasto on 21.11.2023 antamassaan päätöksessä myöntänyt Oulun Vesi liikelaitokselle toistaiseksi voimassa olevan luvan rakentaa 11 pohjavedenottamoita Viinivaaran ja Kälvasvaaran pohjavesialueille. Päätöksen mukaan pohjaveden ottomäärä saa olla hakemuksesta poiketen yhteensä enintään 9 000 m³/vrk. Päätökseen sai hakea valittamalla muutosta 28.12.2023 saakka.

Lupapäätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeus on antanut asiasta päätöksen 3.12.2025, jolla Oulun vedelle myönnetty lupa 6 400 m³/vrk vedenottoon Viinivaaran alueelta pysyy voimassa.

Lisätietoja hankkeesta: <https://www.ouka.fi/oulun-vesi/varavesihanke>

6.4 RAKENNUSJÄRJESTYS

Pudasjärven kaupunginvaltuusto on 10.2.2025 § 7 hyväksynyt 1.4.2025 voimaan tulleen rakennusjärjestyksen.

Rakennusjärjestyksen tehtävänä ja tavoitteena on seuraava:

Rakentamislain ja rakennusasetuksen sekä muiden alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

Rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnon arvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset, joilla ohjataan rakentamista Pudasjärven luonnostaan tunnetussa kaupungissa.

(Niillä asemakaavoitetuilla kaupunkialueilla, joita koskevat tarkemmat rakentamismääräykset liittyvät aiemmin hyväksyttyihin rakennusjärjestyksiin, on kyseisiä määräyksiä noudatettava siihen asti, kunnes niihin liittyvät asemakaavat on muutettu.)

Pudasjärven kaupungin rakennusjärjestys on saatavilla internetissä osoitteessa:
<https://www.pudasjarvi.fi/rakentaminen/rakennusvalvonta/rakennusjarjestys/>

7 LISÄTIETOA PUDASJÄRVEN KAAVOITUSASIOISTA

Pudasjärven kaupunki
Karhukunnaantie 2, 93100 Pudasjärvi

maankäyttöpäällikkö Oskari Jokikokko
puh. 040 484 7330
oskari.jokikokko@pudasjarvi.fi

Tuulivoima
ympäristöasiantuntija Tiina Mäcklin
puh. 040 195 6869
tiina.macklin@pudasjarvi.fi